

ÅBNESIDER

Internet i sprogundervisningen

Clara Ehrenreich

Cand.mag. i engelsk og tysk.
Kolding Amtsgymnasium.

Eleverne i 1. g sproglig i gang i EDB-lokalet. De fylder lokalet til sidste computer, to ved hver maskine. Ann-Louise og Monika har fundet websider om serien *Little House on the Prairie*, som de gennemlæser med henblik på at give klassen nogle facts om bøger, forfatter og baggrund. De øvrige beskæftiger sig med websider som f.eks. *the gold rush*, udvikling af transport fra prærievogn til jernbane og de forskellige ruter, som nybyggerne valgte. Olivia og Louise har valgt *Calamity Jane* som enganske vist atypisk - repræsentant for kvindelig i forrige århundrede. Andre igen beskriver fotografier og billeder, der dokumenterer nybyggerliv i det vilde vesten.

Temaet, som 1. g arbejder med, er *The Frontier*, den amerikanske vestekspansion i forrige århundredes USA. Vi har

valgt emnet, fordi det giver et godt indtryk af en vigtig periode i USA's historie; der er en del eventyr og myter om den, som eleverne kan relatere til, og det viser noget om amerikanernes selvforståelse i dag.

I princippet kunne vi lige så godt arbejde med emnet via bøger og film, men da der findes et væld af velegnet og struktureret materiale om lige netop det emne på nettet, er det oplagt at vælge denne tilgang. Temaet omfatter også skønlitterære tekster i bogform.

Tilrettelæggelse

Udgangspunktet for elevernes arbejde er lærerens hjemmeside (enten på et lokalnet, det såkaldte intranet, eller som html-side). Jeg har på forhånd lagt de links og billeder ind, jeg mener er vel-

egnede. Jeg har tilrettelagt temaet: niveau, længde, lødighed og variation, ganske som med trykte tekster. Forberedelsen er identisk med, hvad jeg hele tiden har gjort; det foregår blot på nettet.

Jeg *har* prøvet at lade eleverne søge selv i sådanne sammenhænge, men det er meget tidskrævende; der er mange fejlkilder forbundet med det, og det er sprogligt ikke så let at vælge de relevante websider. Eleverne får ret nøje instrukser før de går i gang. I dette emne er der tre faser. De skal først vælge ud fra introduktionen på hjemmesiden, dvs. danne sig et overblik over de forskellige links. Dernæst skal de arbejde med det valgte område ved at tage notater, kopiere billeder, skrive sammen og forberede fremlæggelse.

Til slut skal de fremlægge deres emne mundtligt for klassen, eller sammenfatte det skriftligt i en kort rapport. Hermed får alle et - ganske vist meget kallejdoskopisk - billede af temaet. Bagefter forsøger jeg at lade eleverne samle trådene i en skriftlig opgave.

Pædagogiske overvejelser

De pædagogiske muligheder viser sig i takt med, at man arbejder med Internettet i klasserne. Umiddelbart er det fascinationen ved skærmen og lysten til at arbejde med mediet, der motiverer eleverne. Websiderne med illustrationer og farver præsenterer sig meget læsevenligt. Og læsningen af siderne lægger op til at arbejde med en åben elektronisk ordbog - en god øvelse i opslag og glosetræning.

Selv mener jeg, at den største fordel ligger i muligheden for differentiering: fordelingen af eleverne med en eller to foran hver skærm er jo i sig selv en differentiering - uanset om de arbejder med det samme eller ej. Det er oplagt at differentiere i materiale, emne, spørgsmål, længde og sværhedsgrad.

Den største udfordring for læreren er at præcisere, hvad målet med Internet-opgaven er. Gennemlæsning af nok så interessant og relevant materiale er ikke tilstrækkeligt. Det må fremgå helt klart, hvad der skal vælges og hvad der skal ske med det: hvis det skal refereres skriftligt, er der spørgsmål der skal besvares; hvis det skal præsenteres mundtligt, skal det gemmes som baggrundsmateriale. Det er vigtigt med en helt klar instruks, så eleverne er 100% informeret om, hvordan de skal arbejde. Gør man ikke det, går det måske som i nedenstående eksempel.

1. g sidder atter samlet i datalokalet og skal forhåndsorientere sig om filmen *Blade Runner*. Vi har læst science fiction og skal se filmen som slutning på forløbet. Kun få i klassen kender den, og da den efter min mening er ganske kompliceret ved første gennemsyn, får de mulighed for at læse om handling, hovedpersoner, se stills og filmklip. Hensigten er et større udbytte og dermed et højere niveau i diskussionen efter filmen.

Det er tid til at evaluere eleverne enkeltvis, så jeg er ikke med i datalokalet. Det er heller ikke nødvendigt, for de har rutine nok til at arbejde selvstændigt. De har fået instruks *copy + insert in a Word-doc* - dvs. de skal kopiere fra

webben og samle det relevante materiale på en til to sider i Word og printe det ud.

Da vi i den følgende time samler op for at gennemgå handling og personer, kender mange af eleverne alligevel hverken den ene eller den anden af filmens personer. Og hvorfor ikke det? „Jamen, du sagde jo, at vi skulle kopiere og printe ud - og det gjorde vi også“. Men de havde bare ikke læst, hvad de havde flyttet og udskrevet!

Billeder i undervisningen

Eleverne i 2. g sproglig arbejder med analyse af billeder. Emnet er den tyske romantik, og selvom der er fine farvetryk i deres tekstantologi, henter vi flere eksempler fra nettet. Kvaliteten er i reglen tilfredsstillende - farver og detaljer træder tydeligt frem, især på en af de større skærme. Jeg har lagt links ind på hjemmesiden om maleren Caspar David Friedrich og parvis laver eleverne detaljerede beskrivelser af motiver og symbolik. Links'ene på hjemmesiden giver også adgang til andre malere fra samme periode - og en af opgaverne er at sammenligne Friedrichs kunst med andre billeder. Bagefter afleverer de deres arbejde skriftligt.

Som introduktion til Friedrich viste jeg klassen en såkaldt Power Point præsentation, dvs. en diasfremvisning på pc'eren, som via en projektor bliver vist på en storskærm. Jeg har hentet billederne fra nettet og tilføjet tekst om malerens motivvalg og natursyn, man kan klippe og redigere i billederne for at få særlige pointer frem. Det er på

den baggrund, at eleverne selv analyserer billederne og relaterer dem til tekster, de har læst fra perioden.

Den sproglige 2. g arbejder hjemmevant med billeder på hjemmesiden, det har de prøvet før, da de året forinden blev præsenteret for Emil Noldes billeder som forberedelse til et besøg på Noldemuseet i Sydslesvig. På museet fik de til opgave at beskrive et billede efter eget valg og aflevere deres produkt.

Adgang til billeder og fotos udgør et meget stort potentiale. Jeg opdagede f.eks. for nylig en adresse med mange fotos, der dokumenterer forskellige faser i murens fald. I klassen havde vi selvfølgelig læst tekster fra perioden. Men billeder giver en ekstra dimension. Eleverne skal efter planen selv fremstille en Power Point præsentation ud fra det materiale.

Tekster på nettet

Billedet af Goethe på den romerske campagne og digtet *Mignon* sammen med uddrag af Goethes rejsedagbog *Italienische Reise* blev tyskfagets introduktion til 2. g's studietur til Rom. Andre fag og lærere stod for turen, men det var en glimrende lejlighed til at introducere Goethe, som ellers måske var blevet bragt på bane med andre tekster.

Mignon, *Italienische Reise* og andre tekster er lige til at hente (og kopiere) på adressen Gutenberg, et kæmpelager af skønlitteratur på mange sprog. Adressen giver - udover teksterne - et ret godt overblik over f.eks. Goethes pro-

duktion, med kort, billeder og lidt biografisk materiale. (www.Gutenberg.net/)

Elevautonomi og kompetence

Hvad er det så eleverne lærer? De lærer at løse nogle opgaver, der hyppigt kræver at de skal vælge relevant stof og formulere det på ny. Samtidig trænes evnen til overblikslæsning.

Som i anden undervisning er de vakse elever hurtige til at lære det, mens de svage ofte hovedløst printer alle sider ud eller flytter det hele over i et Word-dokument, så de ikke kan overskue materialet. Det handler om træning, men også om at finde den rette sværhedsgrad til eleverne - og om at bevare deres koncentration!

Jeg synes, at eleverne arbejder mere selvstændigt i edb-lokalet, selvstændigt nok til, at jeg regelmæssigt sender halvdelen af eleverne på nettet, når jeg arbejder med delt klasse. Fagets arbejde med Internettet kan desuden danne en vis kontrast til elevernes *chat* og mere rastløse zappen fra sted til sted. Eleverne lærer også selv at søge på nettet ved hjælp af forskellige søgemaskiner. Den individuelle søgning er et godt supplement til hjemmesidens fastlagte og forberedte ramme. Ganske få elever har meget imod undervisning ved en skærm - dem giver jeg undertiden en papirudgave af, hvad der nu skal arbejdes med.

Selvstændighed, overblikslæsning, udvælgelse, differentiering og variation er nøgleord i denne type undervisning.

De fleste læreres pædagogiske tilgang til internetundervisningen er nok et ret nøje spejl af vores 'almindelige' undervisning. Pædagogikken vil sandsynligvis blive mere selvstændig og kreativ i takt med, at eleverne vokser op med web-baseret undervisning i skolen, og efterhånden som vi får mere erfaring i at omgås mediet.

Internettet - og lærerne og elevernes brug af det - udvikler sig hele tiden. Eleverne vil i stadig højere grad lave deres egne hjemmesider og Power Point præsentationer, når de har fundet det relevante materiale via søgesystemer, der er mere avancerede end i dag.

Nye veje

Hjemmesiden gør det håndterligt og realistisk at arbejde med web-forløb. Meget nemmere end at lade eleverne søge område og adresser. Sådan er også reaktionen hos de kolleger, jeg taler med eller holder oplæg for om Internet i sprogundervisningen.

Personligt synes jeg det er spændende at lave web-baserede undervisningsprojekter - et arbejde, der omfatter søgning såvel som pædagogiske overvejelser, opgaveformuleringer og redigering på hjemmesiden. Måske skal man være lidt af en nørd for at synes det er sjovt; men det er ikke nødvendigt at starte helt forfra; der udgives en del undervisningsmateriale med skræddersyede websider, og der er efterhånden mange eksemplariske forløb og inspirerende ideer på for eksempel fagenes infoguide (www.infoguide.dk).